

A apărut

și se găsește de vânzare la redacția noastră

Legea Timbrului

cu toate modificările aduse până în prezent cu deciziile comisiei timbrului și cu un index alfabetic aranjată de

I. MĂNESCU

președinte la Curtea de Apel Cluj.

Prețul 100 Lei.

BANCA CENTRALA

Intreprinderi industriale fondate și interesate :

Industria Sârmei — fabrică de cuie și sârmă în Ghiriș, gara Câmpia-Turzii ;

Fabrica de Sticlărie S. A. în Turda

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
S. A. SEDIUL CENTRAL CLUJ

Filiale : Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg, Sibiu, Turda.

Capital social 50 milioane, rezerve 20 milioane. depuneri 120 milioane

A apărut**Legea Contribuțiilor Directe**

cu instrucții oficiale, Dec. Com. Centrale și cu un index alfabetic, ediție aranjată de

I. Mănescu

președinte la Curtea de Apel Cluj

Comenziile se primesc la redacția noastră.

Prețul 130 Lei.

A APĂRUT :**Colecția Oficială de legi și regulamente**

alcătuită de Consiliul Legislativ, Tomul XI, partea I, Legi și partea II-a A și B, regulamente, 1 Ianuarie 1933 - 31 Dec. 1933 ;

costul ambelor volume partea II-a lei 400, - iar al părții I-a, 250 lei.

George Sofronie,

Prof. la Facultatea de drept din Gradea

Securitatea internațională

Delapactul Societății Națiunilor din Iunie 1919 la Memorandum-ul Briand asupra organizării unui regim de Uniune federală europeană din 1 Maiu 1930. **Lei 100.**

București 1933

Editura „Curierul Judiciar“

A apărut**BULETINUL LEGILOR**

care publică legile, regulamentele și instrucțiunile la câteva zile dela publicarea lor oficială sub direcțiunea

D-lui. I. MĂNESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

Abonamentul 700 lei anual

Pentru magistrați și avocați 500 „ „

Platibil și în rate de minimum 50 lei

Administrația la Curtea de Apel Cluj

Avortul în discuția congresului medical din Cluj

În zilele de 21, 22 și 23 Aprilie a. c. în localul prefecturii județului Cluj a avut loc interesante debateri cu privire la noul proiect pentru reglementarea avortului în codul penal.

Iată moțiunea la care a ajuns congresul:

MOȚIUNE:

Colegiul medical Secția Cluj și delegații Colegiilor medicale Secția Mureș, Salaș, Maramureș, Turda, Odorheiu, Arad, Someș, Asociația generală a medicilor din România și Reuniunea Ginecologică din Cluj în dorința de a găsi cea mai justă soluțiune problemei avortului care să satisfacă și exigențele ideii de justiție și prințele imperioase ale științei medicale, luând în discuție proiectul codului penal și ascultând rapoartele prezentate de membrii corpului profesoral. Docenți, asistenți și juriști și după discuția lor la cari au luat parte medici și juriști.

Găsec,

1. Proiectul codului penal 1934 corespunde principial cerințelor actuale. Aprobă reprimarea avortului criminal. Cere transformarea în lege a proiectului prin care se autorizează avortul medical, eugenic și etic. Totodată ca legiuitorul să fie logic, găsec necesar a se introduce **dispozițiuni privitoare la prevenirea sarcinei** ce va trebui întreruptă pentru considerațiuni medicale sau eugenice. Va trebui deci să se excedeze de sub sancțiunile legii **intervențiile anticoncepționale voluntare și cerute de părinți**, după aceleași norme ca și ale avortului medical și eugenic.

2. Pentru a se îngrădi abuzurile practicei a avortului medical și eugenic și pentru a pune pe medici la adăpost de urmări injuste, ar fi de dorit ca Facultățile de Medicină din Tară să dresze **lista tuturor indicațiunilor după care va urma a se face aceste avorturi și care va servi drept criteriu pentru medici și Justiție.** Art. 482 din proiectul Codului penal ultimul alineat va trebui refăcut astfel: „impunitatea de mai sus este asigurată numai medicului care a executat avortul după indicațiile științei sale și după normele medicale stabilite.

3. Erorile comise în practica avortului ca și erorile medicale în general, care atrag responsabilitatea medicului, nu mai pot fi lăsate la simplă apreciere a judecătorului. Pentru stabilirea lor este necesar a se consulta un for științific cum ar fi o Facultate de Medicină. La art. 78 din proiectul Codului penal se va adăuga următoarele: „In ce privește medicul interdicția nu se poate pronunța decât după avizul Facultății de Medicină cea mai apropiată“. Tot la acest articol după ultimul alineat se va adăuga:

„Readmiterea la exercițiul profesiei de medic se va putea face numai pe baza unui nou examen la Facultate de Medicină, fără considerațiuni de termen. Examenul se va face numai din materia ce a dat dovadă că nu o posedă, sau cele în legătură cu ea, obținând un certificat care fără nici o altă formalitate îi va permite reluarea profesiei“. La § 465 se va adăuga: „Această pedeapsă nu se va aplica medicului, decât după avizul Facultății de Medicină apropiată sau organul desemnat de aceasta“.

4. În anchetarea cazurilor de avort criminal este necesar a se apela la medicii legiști chiar din primul moment al descoperirii infracțiunii, astfel că în art. 209 al proiectului Procedurii Penale alin. 2, în loc de „pot de asemenea cere“ se va scrie „sunt obligați a cere“.

N O T Ă

Fără îndoială, că baza moțiunii de mai sus este „starea de necesitate“. Necesitatea imperioasă a avortului, a provocat inițiativa congresului în ajunul legiferării infracțiunii avortului prin noul Cod penal ce urmează să fie adus în curând în fața parlamentului. Bine înțeles, cum de altfel era și natural, necesitatea avortului a fost încadrată în anumite circumstanțe determinate de știința medicală.

Baza moțiunii este conformă unui principiu de drept, reluat și susținut de comentatorii contemporani și mai ales în Germania cu multă căldură. Acest principiu se bazează pe natura obiectivă a actului penal nu pe starea psihologică și morală a agentului.

„Starea de necesitate, zice Vidal, este o stare de lucruri de așa fel, că salvarea unui drept sau a unui bun necesită executarea unui act în sine delictuos și atingând un bun aparținând unei alte persoane“.

Ceace constituie caracterul stărei de necesitate este prezența unui pericol, iminența unui rău, care nu este nici just, nici legitim.

Cazurile în care starea de necesitate justifică executarea unui act delictuos privită din punct de vedere obiectiv, au fost împărțite, de doctrinari în două categorii: 1. Cazuri de conflict de drepturi și bunuri inegale și 2. cazuri de conflict de drepturi și bunuri egale și de existență umană.

Între cazurile din categoria doua intră și cazul necesității de a salva pe mamă prin sacrificarea copilului ce-l poartă în pântecul său.

În mod istoric, starea de necesitate ca justificare a actului delictuos, este proclamată încă din cele mai vechi timpuri, ca principiu penal, totuși nu toate legislațiile l-au adoptat.

În ultimul timp însă, sentimentul de umanitate, prințând tot mai mult teren, judecătorii, duși și ei de acest vârtej modern, nu s'au putut abține, în marginile legii, chiar acolo unde legea înlătură formal starea de necesitate și au dat curs liber acestui sentiment de umanitate.

Astfel în Franța, deși codul penal francez nu este condus de starea de necesitate, totuși magistrații francezi nu au putut rezista, spiritului de echi-

tate, modern înțeles, și sub pretext de: constrângere morală, forță irezistibilă, absența dolului, etc., au continuat a lua în considerație starea de necesitate, dacă nu pentru o totală justificare și scuză cel puțin parțial. Nu s'ar putea spune că și la noi nu se petrece același lucru.

Doctrina discută și susține starea de necesitate ca o cauză de suprimare a responsabilității în special pentru furt. Nimic nu îndrituește ca ea să nu fie pusă, după cum congresul a pus-o, și pentru cazul avortului necesar.

E drept că în mod doctrinar, chestia avortului a fost pusă, ca și pruncuciderea chiar, ca o necesitate de a salva oñoarei mamei caracterizând această necesitate ca o necesitate incompletă. Sunt chiar legi care iau în considerațiune o asemenea necesitate, absolvând în mod complet pe delictantă, sau numai în parte.

Necesitatea arătată de congres, ni se pare că este cu atât mai mult de luat în considerație, atunci când din cauza stărei fizice a mamei, viața ei este periclitată.

Noi credem că s'ar putea merge și mai departe din punct de vedere, și social-economic. Regretăm că sub această formă și în felul cum înțelegem noi să o punem, luând în considerare și boalele social-economice, nu a fost discutată de congres. Poate că lipsa de discuție se datorește lipsei de organizație. Prea au luat parte mulți medici, prea puțini juriști și de loc sociologi și economiști. La sociologi și economiști poate că nici nu s'au gândit inițiatorii congresului că ar putea să aducă vr'un aport asupra discutată chestii avortului.

Imi permit a reda aci o discuție, care a avut loc în lumea juridică și politică în Franța relativ la „starea de necesitate” bine înțeles relativ tot la furt, și imi voi permite a trage câteva concluzii.

Vestitul președinte al Tribunalului Château Thierry, Magnau, a adresat în Martie 1899 o petiție Camerei deputaților cerând următoarea adăogare la textul art. 64 din C. pen: **Nu este nici crimă nici delict când prevenitul a fost în stare de demență în timpul acțiunii sau el a fost constrâns de o forță căreia nu a putut rezista, sau încă de neînălaturate necesități a propriei sale existenți sau a acelor ființe a căror sarcină o are legalmente și naturalmente**.

Millerand, însărcinat de a prezenta această petiție Camerei, a transformat-o în proiect de lege pe care l'a depus la 21 Martie 1899. Proiectul a fost aspru criticat de presă, totuși Camera l'a trimis Comisia de legislație penală.

Raportul, Perillier, a prezentat un contra-proiect astfel conceput: „Art. 64 din C. pen. este astfel modificat: „Nu este nici crimă nici delict... sau încă, când își apropie un obiect de absolută necesitate el nu a lucrat decât spre a se scăpa sau pentru a scăpa pe cei de care el are legalmente sau naturalmente sarcină, de un pericol grav, grabnic, iminent, injust, decât executând actul ce i se reproșează”. Gruppi a propus un alt text: „Cazul de extremă mizerie al

autorului unei sustracțiuni sa furt de alimente poate fi considerat de tribunale ca un motiv de neresponsabilitate penală a delictantului”. Comisiunea în ședința sa din 12 Martie 1900 a adoptat textul următor: „Cazul de extremă mizerie a autorului unei sustracțiuni de obiecte de prima necesitate poate fi considerat de tribunale ca un motiv de neresponsabilitate penală a delictantului.”¹⁾

Iată deci „mizeria” discutată ca o stare de necesitate care ar putea să conducă la rezultatul că: nu este nici crimă nici delict actul penal săvârșit din cauza „mizerii”.

Astăzi, mai ales, când „mizeria” domnește în toate straturile sociale și ori ce s'ar zice este de mai mare importanță ca în secolul trecut, oare pentru congres nu era de actualitate „mizeria” în cercetarea justificării și scuzei avortului?

Astăzi când au început să se înmulțească cazurile, cel puțin în măsura în care le relatează gazetele, că părinți chinuiți de „mizerie” ne știind cum să mai potolească foamea lor și a copiilor lor, se hotărăsc, la actul suprem de a suprima viața copiilor și apoi își facă singuri dreptatea de a cădea alături de ei. Cazul acestora și a celor cari sunt în aceeași situație, dar mai suportă mizeria dedezesperantă, nu trebuie oare discutată de cei ce se gândesc să justifice și să scuze avortul? O prevenire a unor asemenea cazuri nu este necesară?

Oare șomajul, astăzi proclamat oficial, nu este o stare de mizerie ce ar trebui luată în considerare? Intru cât asemenea boli social-economice sunt de mai mică importanță de cât cele fizice arătate de Dnii medici, că formează o stare de necesitate?

Știu. Se va invoca periclitarea interesului național.

Națiunii îi trebuie copii. Ii trebuie o creștere nu o descreștere a populații.

Foarte bine. Dar care este distincția pe care a face națiunea între cei ce au un cârd de copii și cei ce nu au sau au un număr mic?

În copilărie, mi-a trecut pe la urechi un dicton: „cine are 9 copii și găsește o comoară, are drept să și-o însușiască”.

Astăzi legea nici atât dar nu face.

Oare funcționarul cu copii este avantajat, față de cel ce nu are copii? Ridicola sumă de 100 lei pentru primul copil; 50 pentru al doilea și cel mult încă 50 pentru al treilea ne miră că pe asemenea vremuri se mai trece în statul de plata salariilor funcționarilor.

Același lucru se poate spune pentru meseriași și lucrători.

Starea de mizerie, care în secolul trecut pliedd pentru justificarea și scuzarea furtului; nu trebuie oare căerută și pentru limitarea nașterilor acolo unde mizeria este vizibilă?

Și dacă o comisie de medici poate decide cazurile de boli care ar împune avortul, oare o comisie de oameni de inimă și pătrunși de starea de mizerie

¹⁾ Cours de Droit criminel par Vidual

din jurul lor, nu ar putea decide și distinge cazurile de mizerie de o evidență gravitate?

În Ardeal circulă o vorbă și anume: că Sașii nu au mai mult de 1 sau 2 copii. Nu garantez exactitatea acestui fapt. Este interesant însă că acest zvon se justifică prin motive economico-sociale. Un lucru este însă cert, că sașii nu duc mizeria celorlalte nații din jurul lor.

Fără să vreau, mă duc cu gândul la celebra frază a lui Malthus spusă la începutul secolului trecut și care a produs o mare revoltă.

El a zis: „Un om care se naște într-o lume deja ocupată, și familia sa nu poate să-l nutrească, sau dacă societatea nu poate utiliza munca lui; nu are nici un drept să reclame o porțiune oarecare de hrană, și el este în realitate prea mult pe pământ. La marele banchet al naturii, el nu are tacâm rezervat. Natura îi ordonă să plece, și nu întârzie ca ea însăși să execute acest ordin⁽¹⁾”.

O altă chestie de care s'a ocupat congresul și pe care a votat-o, este chestia sterilizării.

Iată partea moțiunii referitoare la această chestie:

„Va trebui deci să se excepteze de sub sancțiunile legii intervențiile anticoncepționale voluntare și cerute de părinți după aceleaș norme ca și ale avortului medical și eugenic”.

Nimic de zis. Este ceva la modă și incontestabil tot așa de admis și poate și mai de admis decât avortul.

Dar de ce numai cele voluntare și justificate medical și eugenic? N'ar putea să fie și obligatorie pentru criminali și cei care pot da naștere la infirmi?

Indiferent de considerațiuni juridice cu caracter vremelnic, chestiunea trebuia pusă de congres ca o necesitate socială, contra liberei determinări a individului.

I. MANESCU

Președinte la Curtea de Apel — Cluj

¹⁾ Histoire des Doctrines Economie, par René Gonnard p. 339.

Jurisprudențe constituționale

Inalta Curte de Casație și Justiție, S. U.

Decizia No. 29/933. Președ. D. Volanschi, prim—preș.

Legea din 2 Aprilie 1930 este constituțională pentru că nu tratează și nu atinge dreptul de exprimare și comunicare prin presă a opiniunilor și ideilor, ci se ocupă numai de reprimarea unor anume fapte.

Având în vedere că art. 5 din Constituție, prevede că Românii fără deosebire de origină etnică de limbă sau de religie, se bucură de libertatea conștiinței, de libertatea învățământului, de libertatea presei, de libertatea întruniri-

lor, de libertatea de asociație și de toate libertățile și drepturile stabilite prin legi.

Că, art. 25 din Constituție prevede că Constituțiunea garantează tuturor libertatea de a comunica și publica ideile și opiniunile lor prin graiu, prin scris și prin presă, fiecare fiind răspunzător de abuzul acestor libertăți în cazurile determinate prin codicele penale, care nici într-un caz nu va putea restrânge dreptul în sine; că nici o lege excepțională nu se va putea înființa în această materie;

Că art. 26 alin. 4 din Constituție prevede că delictele de presă se judecă de jurați, afară de cazurile aci statornicite care se vor judeca de Tribunalele ordinare potrivit dreptului comun.

Că art. 105 din Constituție prevede că juriul este statornicit în toate materiile criminale și pentru delictele politice și de presă, afară de cazurile statornicite prin Constituțiunea de față.

Având în vedere că prin textele art. 5 și 25 din Constituție, reproduse mai sus, s'a proclamat principiul libertății conștiinței și a presei; iar prin dispozițiunile citate din art. 26 și 105 din Constituție, s'a instituit un regim de ocrotire și asigurare a libertății presei, prevăzându-se că delictele de presă — în afară de anume excepțiuni specificate prin art. 26 — se judecă de către jurați.

Considerând că legiuitorul constituant trădând asupra libertății presei și asupra regimului de judecare a delictelor de presă a căutat să garanteze libertatea gândirii și manifestarea ei, prin unul din mijloacele cele mai frequent întrebuintate în societatea modernă; acela al presei.

Că intențiunea de ocrotire a legiuitorului constituant se îndreaptă nu către mijlocul în sine al comunicației prin presă, considerat ca atare, ci către conținutul acestui mijloc, atunci când el consistă în manifestarea unei opinii sau idei.

Că, acest scop urmărit de legiuitorul constituant se evidențiază mai ales în art. 25 prin care se precizează că, ceiace garantează Constituțiua este libertatea de a comunica și publica ideile și opiniunile.

Că, deasemenea; prin delictele de presă, legiuitorul constituant a înțeles numai opiniunile și ideile care fiind exprimate și comunicate prin presă, nesocotesc dispozițiunile legilor penale.

Că, așa dar, principiile pe care le proclamă constituțiua în ce privește libertatea presei și pe care legile ordinare trebuie să le respecte, privesc numai cazurile în care este vorba de publicarea prin presă a unei opinii sau a unei idei că publicarea prin presă a unor simple fapte, iar nu a unor idei sau opinii, va constitui deci un act material ce va cădea sub aplicațiunea regulilor dreptului comun, iar legile ordinare vor putea organiza reprimarea acestor

fapte, conform principiilor dreptului comun, fără respectarea dispozițiilor cu caracter special și de excepție pe care Constituția le prevede pentru asigurarea libertății presei.

Având în vedere că legea din 2 Aprilie 1930, pentru apărarea liniștei și creditului țării, prevede prin art. 1 pedepsirea a celor care vor fi răspândit printre alte mijloace și prin acela al publicațiilor broșurilor și ziarelor, **fapte neadevărate, de natură a produce panică, sau de a tulbura siguranța Statului, ordinea publică sau liniștea cetățenilor;** că art. 2 al legii prevede **pedepsirea acelor care vor fi adus conștiinței publice, acte sau fapte privitoare la interese superioare de Stat secrete prin natura lor, sau declarate astfel de lege;** că art. 3 din lege prevede că judecarea delictelor arătate prin art. I și II se va face de Tribunalele corecționale în primă instanță.

Având în vedere, că din aceste dispozițiuni rezultă că **legea citată din 2 Aprilie 1930 nu se ocupă decât de reprimarea unor categorii de fapte a căror răspândire s'ar face prin diferite mijloace, între care și acela al presei;** că, însă, prin nici un text al acestei legi nu se face nici o mențiune și nu se dispune luarea nici unei măsuri cu privire la manifestările de opinii și idei prin presă.

Că, astfel fiind, urmează potrivit considerațiilor expuse mai sus, că **legea citată din 2 Aprilie 1930, fie prin pedepsele ce le prevede, fie prin stabilirea competenței altei instanțe decât aceia prevăzută de Constituție pentru delictele de presă, nu a violat principiile înscrise în art. 5, 25, 26 și 105 din Constituție, pentru că ea nu tratează și nu atinge dreptul de exprimare și comunicare prin presă a opiniunilor și ideilor, ci se ocupă numai de reprimarea unor anume fapte.**

Că întrucât motivul I de contestarea constituționalității legii citate bazat pe pretinsa violare a art. 76 din Constituție a fost retras, urmează dar a se decide că **legea din 2 Aprilie 1930, pentru aplanarea liniștei și creditului țării este constituțională.**

Jurisprudențe civile

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția II.

Decizia No. 2050—1933. Președinte: N. Stănilă, Consilier

Accident de automobil. Culpa conducătorului, care a fost stânga drumului din cauza altui vehicul care nereglementator ținea și el stânga. Conducătorul automobilului trebuia să fie dreapta și să forțeze și celălalt vehicul la aceasta.

DELIBERAND,

Asupra recursului declarat de acuzatul Dr. Grigore Strâmbu, în contra deciziei cu Nr. P. I.

2996—8/1932 a Curții de Apel Cluj, prin care — menținându-se sentința primei instanțe — numitul a rămas condamnat la 2000 lei amendă ca pedeapsă principală și 1000 lei amendă ca pedeapsă secundară, pentru delictul de omucidere prin imprudență prevăzut și pedepsit de art. 290 și 291 c. p. cu aplicația art. 92 cod. penal.

Asupra recursului scris, declarat în termen de către acuzat, pe baza art. 385 pct. 1, lit. a, proc. pen. prin care susține că accidentul produs virarea sau conducerea mașinei pe partea stângă a drumului absolut liberă făcută după continue clacsonări, ca să evite obstacolul aflător în partea din dreapta, nu lovește nici o dispozițiune legală și deci faptul său nu constituie un fapt penal.

Având în vedere că instanțele de fond, examinând probele administrate în cauză constată că, acuzatul în ziua de 14 Octombrie 1931, pe când conducea mașina proprietatea sa, pe șoseaua Baia-Mare, la eșirea din comuna Câțcan spre Dej, mergând pe partea stângă a drumului deci, nereglementar, a lovit cu mașina pe victima Burculeanu Ana, care traversa șoseaua, cauzându-i leziuni cari după trei zile, au provocat moartea, că susținerea acuzatului, că a trebuit să meangă pe partea stângă a drumului, deoarece dreapta era ocupată de un car ce venea spre el nereglementar, și că el văzând drumul liber, cu viteză redusă, a trecut pe lângă car, însă în dosul lui victima traversând șoseaua, s'a lovit de mașină, este nefondată deoarece **culpa acuzatului rezidă în faptul că nu a observat regulile ce-i erau impuse, adică să ție dreapta șoselei, forțând și carul opus să țină dreapta, reguli pe cari dacă le-ar fi observat ar fi evitat accidentul.**

Considerând că faptele astfel stabilite constituiesc o infracțiune și întrunește elementele componente ale delictului de omor prin imprudență, prevăzut și pedepsit de art. 290 și 291 c. p., așa cum în conformitate cu legea, a fost calificat de instanțele de fond.

Că dar, motivul de casare scris bazat pe art. 385, pct. 1, lit. a, proc. pen. este nefondat și prin consecință recursul urmează a se respinge fără a se mai lua în discuțiune motivul de casare întemeiat pe art. 384 pct. 5 proc. pen., la care avocatul recurentului declară că renunță de a-l mai susține.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.

Decizia No. 391/933 Președ. V. Sandor cons.

Cărți funduare. Inscripții, Radiere, Notarea procesului de radiere. Condiții.

Art. 12 din leg. LIV, din 1912 pentru punerea în aplicare a procedurii civile, neprevăzând modul în care se face notarea acțiunii, ca atare nu se admite notarea oricărei acțiuni în cartea funduară, ci numai a acelor care sunt prevă-

zute în regulamentul de carte funduară în speță celor prevăzute în art. 155 din zisul regulament.

Potrivit dispozițiilor art. 155 din Reg. cărții funduare, dacă vre-un proprietar sau creditor din cartea funduară crede că vre-un drept intabulat valabil la origină asupra bunului său, sau asupra creanței sale, s'a stins prin prescripțiune sau în alt mod, e liber să intenteze acțiune de radiere și să solicite prin cerere deosebită notațiunea procesului.

Din acest text rezultă că numai când este vorba de stingerea unei creanțe, se poate cere notarea procesului prin care s'a solicitat radierea în cartea funduară a ipotecei de unde urmează că atunci când nici proprietarul debitor nu pretinde că s'ar fi stins creanța, notarea procesului de radiere nu poate să fie admisă.

În speță însăși petiționarii n'au susținut prin cererea lor de notare a procesului de radiere, că creanța ar fi fost stinsă și că obiectul acelui proces este de a se constata o convențiune nouă prin care creanța ipotecară ar fi fost redusă.

Deci cererea de notare a procesului de radiere neintrând în prevederile art. 155 Reg. Cărții funduare, nu se putea admite notațiunea procesului pe baza art. 12, din legea de punere în aplicare a procedurii civile și prin urmare motivele de casare sunt fondate astfel că recursul urmează a fi admis căsând, deciziunea atacată a Tribunalului și evocând fondul față de cele mai sus expuse, cererea de notare a procesului de radiere, făcută de intimati în recurs la data de 9 Octombrie 1930 sub No. 6903, urmează a fi respinsă.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.

Declzia No. 353/1933. Președintele: T. Maghern, consilier

Sucesiune. Procedură de transmitere făcută de notar. Onorarul Notarului se stabilește după valoarea averii dela deschiderea succesiunii.

Potrivit art. 40 din procedura de moștenire, în inventar se trece valoarea averii succesoriale din momentul deschiderii succesiunii.

În speță, din încheierea No. 1914.025—5 din 15 Aprilie 1914 a judecătoriei de ocol, rezultă că valoarea brută a averii succesoriale la data de 14 Decembrie 1913 când a decedat soția lui Matei Rieder era de 44.280 cor. 55 fileri.

Așa fiind potrivit dispozițiilor legale, în vigoare în Ardeal și aplicabile în speță, Tribunalul trebuia să calculeze onorarul convenit notarului public după evaluarea averii succesoriale făcute în momentul deschiderii succesiunii, adică după valoarea de 44.280 cor. și 55 fil., iar nu după evaluarea făcută de notarul public, fără expert, în anul 1925.

Jurisprudențe comerciale

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

Dec. No. 117—933 Preș. O. Băleanu Cons.

Societate pe acțiuni. Reprezentare. Semnare valabilă. Consiliu de Administrație. Restricțiuni prin Statute. Nevalabilitate. (art. 180, 188 cod. comercial).

Codul comercial în cap. IV intitulat Consiliul de Administrație și Consiliul de Cenzori, stabilind atribuțiunile consiliului de administrație al societății pe acțiuni, prin art. 186 și 188 prevede, că societatea pe acțiuni este reprezentată față de autorități și față de terți prin Consiliul de Administrație și că prin actele încheiate de Consiliul de Administrație în numele Societății, contractează drepturi și obligațiuni, societatea, iar potrivit art. 185, cuprins sub acelaș capitol, semnătura socială a unei societăți pe acțiuni, va fi făcută de consiliul de administrație conform statutelor și însăși semnătura firmei sociale va fi făcută prin adăugirea semnăturilor proprii a celor în drept a semna la firma socială.

Prin aceste texte, legiuitorul pentru a nu se naște nici un dubiu asupra persoanelor, care au dreptul de a reprezenta și a semna în mod valabil și obligator o asemenea societate, a determinat în mod expres, că semnătura socială se face de Consiliul de Administrație după statutele societății de unde urmează că o semnătură făcută de o altă persoană, este fără efect în ceace privește responsabilitatea și obligarea societății.

Dreptul de a semna societatea pe acțiuni fiind dat prin lege în atribuțiunile Consiliului de Administrație, eventualele restricțiuni din statute în această privință sunt inoperante, față de terț, ca unele care sunt făcute în afară de condițiunile legii, împrejurare ce rezultă și din art. 190 cod. comercial, care prevăd că restricțiunile impuse atribuțiunilor consiliilor de Administrație, nu produc nici un efect juridic față de cel de al treilea.

În asemenea situațiune de drept și întrucât în speță este constant, că contractul în chestiune a fost semnat numai de directorul intimatei iar nu de cei doi membrii din Consiliul de Administrație, singurii care conform art. 29 din statutele fabricii o pot semna în mod valabil, Curtea de Apel sub acest raport n'a violat art. 85 citat atunci, când a declarat de nevalabil contractul încheiat între părți fără respectarea condițiunilor prevăzute de acest text și art. 29 din statutele intimatei.

Astfel fiind și întrucât soluția Curții de Apel se menține pe constatarea, că contractul a fost semnat numai de directorul fabricii intimatei, recursul urmează a fi respins pe acest motiv, fără a se mai examina celelalte motive de casare, a căror cercetare este lipsită de interes.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

Dec. No. 2188/933, Președinția D. G. Lupu Președinte

Asigurare. Poliță de incendiu. Lichidare. Clauză în polița de asigurare că în caz de proces Societatea de asigurare nu este obligată să plătească procente. Lipsă de procedare abuzivă și de rea credință din partea asiguratorului. Convențiunea părților cu putere de lege în- gre ele.

Având în vedere că recurenta se plânge de exces de putere, violarea și denaturarea convențiunii părților, precum și a principiului că, orice convențiune a lor le formează legea și nu poate fi înlăturată decât când calcă vreo dispozițiune legală, sau e contrară ordinii publice și bunelor moravuri fiindcă, deși părțile prin polița de asigurare, par. 14, 16, au prevăzut exonerarea societății de procente, în caz de proces privitor la despăgubire, în caz de sinistru, instanțele de fond au interpretat peste intențiunea părților această clauză ca fiind operantă numai când lichidarea se face în mod normal și nu pe cale de proces;

Considerând că din deciziunea Curții de apel se constată că aceasta a stabilit că apelanta societate de asigurare are a fi exonerată de procente la sumele datorite ca despăgubire pentru sinistrul întâmplat numai atunci când lichidarea daunelor se face prin bună învoială conform clauzei contractuale a părților și nu pe cale de judecată; în speță procentele sunt datorite dela intentarea acțiunii fiindcă suma ce avea să-i fie recunoscută reclamantului nu putea fi cunoscută mai dinainte și nu dela exigibilitatea creanței;

Considerând că părțile pot stipula prin polița de asigurare că asiguratorul să nu plătească dobânzi la sumele datorate până la lichidarea lor și plată, totuși această stipulațiune nu poate împiedica acordarea de daune-interese atunci când instanțele de fond constată o procedare abuzivă și rea credință din partea asiguratorului, care numai sub constrângerea exercitată prin justiție lichidează drepturile asiguratului;

Că asemenea fapte constituind din partea autorului lor un delict sau quasi-delict nu se poate mai dinainte conveni asupra consecințelor lor, din punctul de vedere al procentelor la sumele datorite, fiindcă această chestiune rămâne supusă regulilor de drept comun, aplicabile în materie;

Având în vedere că părțile din speță prin contractul lor, polița de asigurare, în par. 14—16 Cap. VIII, au prevăzut că în caz de proces privitor la despăgubire pentru sinistrul întâmplat, Societatea „Dacia România” nu este obligată să plătească nici un fel de procente, iar atât tribunalul cât și Curtea de Apel au acordat dela data acționării în judecată, procente legale reclamantului;

Că întrucât, după cum reese din deciziunea Curții de Apel, aceasta nu constată în sarcina Societății de asigurare „Dacia România” o comportare abuzivă cu ocaziunea lichidării daunelor datorite reclamantului, caz în care ar fi datorat daune pentru prejudiciul cauzat, daune ce s'ar fi putut acorda și sub forma de procente acestora, după principiile expuse mai sus, și întrucât aceste procente totuși s'au acordat, deși convențiunea părților, cu putere obligatorie, conform art. 269 c. civ., exclude orice fel de procente, deci a denaturat convențiunea părților, astfel că motivul de casare fiind fondat deciziunea Curții de Apel urmează a fi casată, admitându-se recursul societății de asigurare „Dacia-România”;

Având în vedere că, potrivit art. 53 din legea organică a Inaltei Curți de Casație, aceasta, casând, nu trimite afacerea unei alte Curți, ci statuiază însăși în fond de câteori este vorba de o simplă aplicațiune a legii, la fapte constante, astfel că decizându-se casarea deciziunii atacate cu recurs, urmează a se menține deciziunea Curții de apel, exonerând pe recurentă de plata procentelor, astfel cum fusese obligată prin sus zisa deciziune.

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul, evocă fondul, menține condamnatiunea pronunțată, scutind de procente pe recurentă la această sumă.

Jurisprudențe procedurale**Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția II.**

Decizia No. 279/1933 Prim-Președinte V. Volanschi

Execuție silită. Creanță contra Statului. Neînscieriere în buget. (Art. 13 din leg. Contenciosului administrativ, art. 30 și 33 din leg. contabilității publice.)

Având în vedere că chestiunile deduse prin aceste motive și rămase în divergență, constă în aceia de a se ști: 1. dacă portărelul putea în speță să procedeze la o urmărire în contra Statului, aplicând sechestrul pe barele de plumb și argint conținând aur, aparținând Regiei Întreprinderilor Miniere și Metalurgice, și aflate în localul Direcțiunii Minelor de Aur din Baia-Mare; 2. dacă suma de bani se putea urmări față cu dispozițiunile art. 13 din legea contenciosului administrativ, ea nefiind în prealabil prevăzută în buget și 3. dacă obiectele mobile sechestrate — barele de plumb și argint, — pot fi socotite ca venituri de ale statului în sensul legii.

Având în vedere că art. 13 din Legea contenciosului administrativ din Decembrie 1925 — aplicabil în întregul cuprins al țării — prescrie că: plata creanțelor certe, lichide și exigibile recunoscut în mod legal sau constatate prin titluri executorii, contra județelor, comu-

nelor sau stabilimentelor publice și neînscrise în bugetul anului financiar imediat următor epocii exigibilității lor, va putea fi urmărită asupra tuturor veniturilor Județului, comunei sau stabilimentului public debitor.

Că din debaterile ce au avut loc în Senat cu ocaziunea votării legii Contenciosului administrativ, reesă în mod cert că intențiunea legiuitorului a fost că dispoz. art. 13 să fie aplicabile și stabil.

Considerând că una din condițiunile cerute de art. 13 pentru ca o atare urmărire să poată fi admisibilă, este și aceea a înscrierii creanței, în baza căreia se cere urmărirea în bugetul anului financiar imediat următor exigibilității ei.

Considerând că Statul, Comuna sau Stabilimentul public debitor, nefiind obligate prin art. 13 să înscrie din oficiu, în bugetul anului viitor creanța contra lor, rezultă că partea interesată, pentru a putea procedea la urmărire trebuie să facă o cerere în acest scop.

Că în adevăr numai astfel art. 13 își poate avea aplicațiunea de oarece după art. 30 din Leg. contabilității publice din 31 Iulie 1929 — de asemenea aplicabilă în tot Regatul — toate veniturile și toate cheltuelile Statului, precum și a oricărei administrațiuni publice, pentru fiecare an financiar, trebuiesc stabilite prin buget, la cheltueli, prin articol special fiind destinat pentru regularea creanțelor nelichidate, neordonanțate sau neplătite din exercițiile închise;

Iar art. 33 din aceeași lege prevede termenele până la care trebuiesc alcătuite proiectele de buget și depuse în Parlament.

Considerând că în speță prin încheierea No. 874 din 6 Februarie 1932, prin care ordonă executarea, Tribunalul constată numai că sentința aceluiaș Tribunal din 22 Maiu 1931, prin care Statul a fost condamnat, a rămas definitivă la 1 Decembrie 1931, prin confirmarea ei de către Curtea din Oradea, și că Deciziunea Curții a fost comunicată Ministerului de Finanțe la 18 Dec. 1931, iar Tribunalul nu constată că cerințele art. 13 din Leg. Contenciosului administrativ și ale art. 33 din legea contabilității publice, în sensul arătat mai sus, au fost satisfăcute, iar creditoarea nu numai că nu a dovedit, dar nici măcar nu a afirmat că a cerut înscrierea în buget a creanței sale.

Că în contra, Judecătoria de Ocol constată prin hotărârea sa din 23 Iulie 1933 că chiar reprezentantul creditoarei a declarat în instanță cu ocaziunea judecării contestațiilor că nu a făcut o astfel de cerere.

Că în afară de acestea, sentința de condamnare rămânând definitivă, după cum constată Tribunalul, decât la data de 1 Decembrie 1931, când a fost confirmată de Curtea de Apel, la această dată era expirat deja termenul până la care, conform art. 33 din legea Contabilității

Publice, se putea cere înscrierea creanței în bugetul anului 1932.

Considerând prin urmare, că dacă încheierea de ordonarea execuției a rămas definitivă și dacă pentru a ordona execuția, Tribunalul se referă, pe lângă art. 10 din legea din 1881 și art. 31 din leg. din 1912, și art. 13 din Leg. Cont. Adm. de aci nu se poate trage concluzia că Tribunalul a constatat că cerințele acestui din urmă text au fost satisfăcute, și că deci ulterior regularitatea urmăririi din acest punct de vedere, nu mai putea fi examinată, de oarece după cum s'a arătat, Tribunalul nu se ocupă și nici nu constată că s'a cerut înscrierea creanței în buget și nici nu putea să facă o atare constatare, termenul fiind deja expirat.

Considerând că, simpla notificare a hotărârii către Ministerul de Finanțe nu poate fi considerată ca echivalentă cu o cerere de înscriere în buget a creanței.

Că de altfel, notificarea a avut loc la 18 Decembrie 1931, deci peste termenul legal.

Că, în consecință Ministerul de Finanțe era în drept conform art. 34 al. ultim din legea de execuție, modificat prin art. 40 din leg. 54 din 1912, în vigoare în Ardeal, să se opună la urmărire pe cale de contestație și să ceară anularea procedurii hotărârii pentru neîndeplinirea cerințelor art. 13 din legea contenciosului administrativ și a art. 30 și 33 din legea contabilității publice, așa că în mod greșit și cu violarea legii Tribunalul a hotărât contrariu prin hotărârea atacată cu recurs, care deci urmează să fie casată în privința sumei de lei 450.000 sechestrată dela Percepția II Fiscală din Baia-Mare, depinzând de Ministerul de Finanțe.

Având în vedere, în ce privește pe recurenta, Regia Publică Comercială a Intreprinderilor Miniere și Metalurgice din Ardeal, că această Regie a fost înființată în baza art. 29 și urm. din legea pentru organizarea și administrarea pe baze comerciale a Intreprinderilor și avuțiilor publice, din 16 Martie 1929, a jurnalului Consiliului de Miniștri dat conform al II, al art. 29 de mai sus, și publicat în Mon. Of. din 18 Maiu 1931, odată cu regulamentul care determină modul de funcționare al acestei Regii.

Considerând că acest text de lege și Regulament prevăd în mod categoric că Regia recurentă este o persoană juridică distinctă, având o gestiune autonomă și bugete anuale aparte, întocmite conform legii contabilității publice.

Considerând că, în speță prin încheierea sa din 6 Februarie 1932 Tribunalul ordonând executare silită contra urmăritului Statul Român prin Ministerul de Finanțe, asupra avereii acestuia, este în afară de orice îndoială că portărele nu putea procedea în nici un caz la sechestrarea obiectelor aparținând Regiei, de oarece aceasta, după cum s'a arătat, constituie o persoană juridică distinctă, cu gestiunea autonomă, și nici nu a figurat ca parte în procesul a-

supra cărui s'au dat hotărârile în baza cărora s'a cerut și ordonat executarea.

Că, astfel fiind, Regia putea, conform art. 34 al. ultim din legea de execuție, astfel cum a fost modificat în art. 40 din legea din 1912, să facă contestație contra sechestrării de către portărel a metalelor găsite la Direcțiunea sa din Baia-Mare și la topitoarele aparținând acestei direcțiuni.

Că, în afară de acesta, Regia, în discuțiune nici nu depinde de Ministerul de Finanțe ci de Ministerul Industrii și Comerțului care în speță nu a fost condamnat.

Considerând, că din moment ce contestația recurentei a fost admisă de judecătoria nu se poate aduce recurentei nici o imputare din faptul că nu a făcut apel în contra acestei încheierei, după cum în mod eronat a decis Tribunalul.

Că, prin urmare, față de cele mai sus expuse, rezultă că și recursul Regiei Intreprinderilor Miniere și Metalurgice din Ardeal, este întemeiat, și ca atare și acest recurs urmează să fie admis, iar hotărâre atacată casată și cu privire la celelalte obiecte sechestrate de portărel iar cauza trimisă aceluiaș Tribunal spre a proceda la soluționarea ei conform art. 52 și 54 din legea Curții de Casație.

Că, întrucât recursurile au fost admise pe considerațiunile mai sus arătate devine fără interes, discutarea și celei de a treia chestiuni deduse în divergență precum și a celorlalte motive de casare.

Pentru aceste motive casează.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.

Dec. No. 42/1933. Preșidenția T. Magheru Consilier

Autoritățile pot prin avocații publici să declare recurs direct la Inalta Curte de Casație.

Cererea de daune pentru faptul că cineva folosește un imobil fără contract nu trebuie tratată ca o cerere de chirie.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că la 21 Noembrie 1930, județul Satu-Mare, prin reprezentanții legali, a intentat acțiune la Tribunalul Cluj în contra Ministerului de Interne, cerând obligarea acestuia la plata sumei de 100.000 lei ce reprezintă prețul chiriei pentru camerele ocupate în imobilul reclamantei timp de 4 ani, de către Brigada de Siguranță din Carei.

Că Tribunalul Cluj prin sentința No. 2496—1930 din 1 Februarie 1932, a admis acțiunea, soluțiune confirmată și în apel de Curtea de Apel Cluj, prin decizia supusă recursului.

Că, pentru a da această soluțiune instanța după ce constată că judecarea procesului este de competența sa, fiind vorba de o noțiune în daune, care nu este prescrisă, stabilește în fapt și motivează că Brigada de siguranță din Carei, care aparține de Ministerul de Interne, a ocupat

în adevăr timp de 4 ani imobilul proprietatea reclamantului fără a-i plăti chiria care este de 25.000 lei anual.

Că, înaintea Curții, pârâțul susținând că imobilul din proces nu mai formează proprietatea reclamantului, fiind trecut în proprietatea județului Sălaj și că județul — ca persoană juridică — nu ar putea dispune și sta în justiție în privința proprietăților sale înscrise în cartea funduară, Curtea a respins aceste susțineri, arătând că față de dovada făcută de reclamant că extrasele din C. F. rezultă că imobilul constituie proprietatea acestuia și nu rezultă din nici o lege că județului îi este interzis de a sta în judecată pentru proprietățile sale.

Că, de asemenea — arată Curtea — Județele nefiind obligate a da localuri gratuite pentru poliții și mai ales pentru poliții din alte județe acțiunea a fost admisă.

Având în vedere că recurentul atacă soluțiunea de mai sus a Curții pretinzând prin motiv de recurs, că instanța ar fi comis o omisiune esențială și exces de putere, de oarece nu s'a pronunțat asupra susținerii recurentului, anume că potrivit art. 1 litera b, din proc. civ. ard. procesul de față provenind dintr'un raport de închiriere era de competența exclusivă a judecătoria de ocol.

De asemeni — mai pretinde recurentul — instanța ar fi comis și o nemotivare și exces de putere, când a admis acțiunea, deoarece în virtutea art. 67 din Vechea lege de organizare a Poliției, Județul era obligat a procura gratuit locuința autorităților polițienesti.

Având în vedere că intimatul în recurs, prin întâmpinarea sa a cerut în prealabil respingerea recursului, ca rău introdus pe motiv că recursul s'a depus direct la această Inaltă Curte.

Considerând că în ce privește această obiecțiune, că potrivit art. 22 din legea de organizare a avocaților publici din 9 Mai 1933, autoritățile prin avocații lor, pot declara recurs și direct la Inalta Curte de Casație în orice materie, prin derogare de la dispozițiunile legii de organizare a Curții de Casație.

Că astfel fiind, și recursul de față introducându-se de avocatul Ministerului de Interne direct la Inalta Curte la 8 August 1933, deci după data de 9 Maiu 1933, a punerii în vigoare a legii de mai sus, urmează că recursul de față este bine introdus, și obiecțiunea privitoare la neregulata sa depunere fiind nefondată cată a fi respinsă.

Considerând în ce privește susținerile recurentului, că deși este exact că potrivit textului invocat, procesele rezultând din raporturile de închiriere sunt de competența judecătorilor de ocol, dar întrucât în speță instanța a stabilit că localul proprietatea intimatului a fost ocupat samavolnic de recurent, și deci procesul nu derivă din un atare raport dela proprietar la chi-

riaș, și motivând Curtea că în atari împrejurări acțiunea introdusă de intimat este o acțiune de daune urmează că ea bine și fără a comite un exces de putere, nemotivare sau omisiune esențială, a procedat la judecarea ei, găsind că procesul este de competența sa, și în consecință aceste susțineri fiind nefondate se resping.

Că față de aceste stabiliri ale instanței, rezultând că în speță nu este vorba de plata chiriei și nici de instituția căreia îi incumbă obligațiunea de a plăti chiriile localurilor ocupate de autoritățile polițienesti, că **stabilindu-se că, cauza acțiunii este plata daunelor pentru ocuparea cu sila a imobilului intimatului, urmează că instanța nici nu avea a face aplicațiunea art. 67 în proces, și deci și imputările de nemotivare și exces de putere cu privire la acest text fiind nefondate recursul cată a se respinge cu 2000 lei cheltueli de judecată fixate prin apreciere.**

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.

Decizia No. 1179/932. Președinte : S. Tipei Consilier

Apel. Parte nereprezentată la prima instanță; Hotărâre. Anulare în apel și valabilitate (par. 505 și 518 proc. civ. Ardeal).

Potrivit art 505 și 518 pr. civ. ard. instanța de apel poate anula hotărârea apelată, din moment ce constată că a fost dată fără observarea că vreuna din părți nu a fost legalmente reprezentată în instanță și, dacă găsește necesar în asemenea cazuri poate trimite cauza aceleiași instanțe pentru o nouă dezbateri și judecată.

Așa fiind și întrucât în speță este necontestat că dela destituirea recurentei din funcțiunea de tutore a minorei și până la numirea unui nou tutor, în care interval de timp s'a dat sentința apelată, minora nu a fost legalmente reprezentată în instanță, este evident că Curtea de Apel, ținând seama de toate aceste circumstanțe, putea să anuleze sentința apelată și să trimită dosarul aceluiaș Tribunal spre o nouă judecare în cauză, cu citarea părților prin reprezentantul lor lor legal fără ca prin aceasta să violeze dispoz. art. 180 pct. 6, 505 și pr. civ. ard. și în consecință motivul de casare invocat fiind în întregime neîntemeiat, recursul urmează a se respinge.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

No. P. I. 25/1933. Președinția : D. G. Lupu, preș.

Regulator de competență între Trib. și Jud. de de muncă. Instanța competente de a judeca conflictul negativ. Inadmisibilitatea regulatorului cât timp una din hotărârile declinatorii de competență nu e definitivă. Art. 262 proc. civ. — 88 legea Curții de casație.

S'au ridicat două incidente: 1. Că fiind vorba de două instanțe inferioare Curții de Apel și

află în aceeași circumscripție a acestei instanțe, regulatorul urmează a fi dat de Curtea de Apel; 2. Că întrucât cartea de judecată a judecătorei, prin care și-a declinat competența, a fost apelată, nu e locul a se da un regulator de competență.

Art. 262 proc. civ., fără a contrazice întru nimic art. 88 din legea Curții de Casație, prevede formal că atunci când cauza se află înaintea unui judecător de ocol și a unui tribunal, indiferent dacă aceste două instanțe sunt în circumscripția aceleiași Curți de Apel sau în circumscripții apelative diferite, legea nefăcând distincție, regulatorul de competență se pronunță de Curtea de Casație, încât, în speță, cererea a fost bine îndreptată la această Inaltă Curte. Ea fost totuși respinsă, în fond (admitându-se al doilea incident), pe motiv că una din hotărârile declinatorii de competență nu era definitivă, statuându-se astfel că regulatorul de competență nu se poate da, cât timp ambele hotărâri declinatorii nu sunt definitive și susceptibile astfel de a întrerupe cursul justiției.

Jurisprudențe penale

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția II.

Decizia Nr. 1810/932. Președinte : Al. Dem Opreșcu cons.

Intregirea probațiunii prin cerere înaintată după încheierea debaterilor. Respinsă. Pedepșa în caz de aplicarea art. 66 și 92. Două grade de reducere a pedepsei.

DELIBERAND.

Asupra recursului declarat de acuzata soția lui Magda Ion, în contra deciziunii Curții de Apel Cluj S. II-a No. 500—1931, prin care acuzata de mai sus a rămas condamnată la 7 luni reclusiune ca pedeapsă principală, în baza art. 279 c. p. comb. cu art. 66 c. p. și cu aplicarea art. 92 c. p. precum și în baza art. 289 c. p. cu excluderea dela funcțiuni publice pe timp de trei ani.

Având în vedere că recursul este declarat cu invocarea cazurilor de nulitate dela art. 384 pct. 9, 385 pct. 1 p. și pct. 2 p. p.

Văzând primul motiv de casare bazat pe nulitatea dela art. 384 pct. 9 p. p.

Având în vedere că din actele dosarului se constată că apărarea a cerut întregirea probațiunii, după închiderea debaterilor printr'o cerere înregistrată la data de 7 Noembrie 1931 — dezbateri având loc la data de 4 Noembrie 1931.

Că dar cererea fiind tardivă nu a mai putut fi luată în seamă de Curtea de fond, așa că motivul găsindu-se nefondat, cată a se înlătura.

Asupra motivului de casare bazat pe nulitatea dela art. 385 pct. 1 c. p. p. prin care se susține că instanța apelativă, trebuia să facă în speță aplicația legitimei apărări.

Având în vedere că legitima apărare a fost înlăturată de instanțele de fond pe considerațiunea că acuzata a lovit pe reclamant cu secură căzută dela el în coridor, aplicând loviturile în timpul când lezatul era trântit la pământ și deci când nu mai putea acționa.

Că dar din aceste constatări nerezultând elementele art. 79 c. p. deoarece legitima apărare nu mai era necesară pericolul fiind înlăturat cu drept cuvânt au fost îndrituite instanțele de fond să o înlăture așa că motivul de recurs fiind nefondat, cată a se respinge.

Văzând și motivele de casare bazate pe nulitatea dela art. 385, pct. 2 pr. p.

Având în vedere că pedeapsa prevăzută pentru crima de omor — art. 279 c. p. este temnița grea dela 10—15 ani.

Că prin aplicarea art. 66 c. p. — tentativa — pedeapsa urmează a fi scoborâtă fie sub minimul prevăzut de art. 279 c. p. coborând pedeapsa la 2 ani temniță grea sau cu reclusiunea până la minimul aceleia adică 6 luni.

Că, întrucât instanțele de fond, au făcut și aplicarea art. 92 c. p. urma că erau obligate să se scoboare la genul următor, în speță închisoarea corecțională.

Că dar, prin pedeapsa aplicată de 7 luni reclusiune, instanțele de fond nu au observat nici limita nici gradările pedepsei.

Că astfel fiind, motivul găsimdu-se fondat, recursul cată a se admite — în ceiace privește măsurarea pedepsei, — și casându-se deciziunea pentru nulitatea dela art. 385 pct. 2 p. p. urmează a se da o nouă pedeapsă proporțională cu gravitatea faptului.

Pentru aceste motive.

Curtea.

IN NUMELE LEGII

Admite recursul în ceiace privește măsurarea pedepsei.

Pentru nulitatea dela art. 385 pct. 2 p. p. casează deciziunea Curții de Apel secția II-a Nr. 500—1931, și în baza aceluiași texte condamnă pe acuzat la 5 luni închisoare corecțională.

Mentține celelalte dispozițiuni.

Inalta Curte de Casație și Justiție S. V.

Decizia No. 1886—933, Președ. G. Nedelci Consilier

Art. 330 alin. IV proced. penală. Menținerea în arest de către tribunal a unui condamnat trebuie să fie justificată cu fapte și împrejurări din care să rezulte clar temerea că acesta ar putea să dispară în caz când hotărârea ar rămânea definitivă.

DELIBERAND,

Asupra recursului declarat de prevenitul

Ioan Urian Groza, contra încheierii No. P. III. 972 din 24 Iunie 1933 a Curții de Apel din Cluj.

Având în vedere că prin această hotărâre, s'a menținut încheierea No. P. III. 2615—1931 din 17 Iunie 1933 a Trib. Someș, prin care s'a ordonat arestarea susnumitului în conformitate cu dispozițiunile art. 330 al. IV Pr. pen.

Văzând că recursul este făcut pe baza art. 30 p. 5, 6, 7, 9 din legea organizării a acestei Inalte Curți, violarea art. 330 al. IV, 384 p. 6 comb cu 302 al. I. Pr. pen. 326 p. 3 Pr. pen. comb. cu art. 1 c. p. și art. 42 din legea conversiunii din 14 Aprilie 1933.

Având în vedere hotărârea atacată, actele și lucrările dosarului din care se constată că acuzatul Urian Ioan Groza — recurentul de astăzi — fiind condamnat la un an reclusiune și 5005 lei amendă pentru crima de mărturie mincinoasă, în calitate de agent provocator de către Trib. Someș prin sentința No. P. II. 2615—20—1931 din 17 Iunie 1933, această instanță la cererea reprez. Ministerului Public, prin încheierea menționată, a ordonat arestarea numitului în baza art. 330 al. IV. Pr. pen., motivând luarea acestei măsuri pe faptul că există temere ca el să nu fugă față de gravitatea pedepsei pronunțate, iar pe de altă parte interesul siguranței publice reclamă deținerea lui deoarece în ședința a afirmat că, de va fi arestat „se va întâmpla un al doilea caz Moritz Tischler“; această încheiere a fost menținută și de Curtea de Apel Cluj prin hotărârea suppusă recursului de față.

Considerând că, legiuitorul, prin art. 330 al. IV. pr. pen. a încuviințat instanței de judecată — după pronunțarea hotărârei — facultatea de a mentine în prevenție pe acuzat ori de a-l aresta dacă se află în libertate, când pedeapsa aplicată este gravă și din cauză sau alte împrejurări există temere că cel condamnat ar putea fugi.

Considerând că, această măsură legiuitorul a încadrat-o în text de lege numai în scopul de a preîntâmpina exchivarea celor condamnați de pedeapsa și anume fuca lor mai înainte ca pedeapsa să fi rămas definitivă, deci ca o măsură de garanție a executării condamnării și aceasta numai dacă Tribunalul ar socoti împrejurări de fapt cari să justifice o asemenea deținere.

Având în vedere că în speță din actele aflate la dosar se constată că acuzatul este o persoană cu domiciliul stabilit, cu familia numeroasă, posedă avere și a ocupat în trecut demnități publice, împrejurări care prezumă că nu ar putea exista temere de dispariție în caz când hotărârea de condamnare a tribunalului ar rămânea definitivă.

Că, așa fiind, urmează că încheierea sumusă recursului nu cuprinde temeuri importante cari să justifice arestarea recurentului în conformitate cu dispozițiunile art. 330 al. IV. Pr.

pen., ci contra împrejurările sunt cu totul în defavoarea luării unei atari măsuri.

Că, dar, recursul fiind întemeiat, hotărârea Curții de fond cât și cea a tribunalului urmează a se casa fără trimitere, această Înaltă Curte dispunând punerea în stare de libertate a recurentului de sub arestul ordonat cu invocarea dispozițiilor art. 330 al. IV. Pr. pen.

Jurisprudențe la diverse legi

Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

Decizia No. 1507/933 Președinte C. Crăciunescu consilier.

Interes în acțiunea de contencios. Situațiuneajuridică a unor persoane de a întruni condițiunile legale necesare pentru numirea sau înaintarea într'o funcțiune sau grad, nu constituie pentru ele un drept în înțelesul art. 1 din legea contenciosului administrativ, ci o simplă vocațiune sau expectativă, pe care autoritatea publică are numai facultatea, iar nu și obligațiunea de a o satisface sau realiza prin actul de numire sau înaintare a unuia dintre aspiranți.

DELIBERAND;

Având în vedere că prin art. 1 din legea contenciosului administrativ se prevede că oricine se pretinde vătămat în drepturile sale printr'un act administrativ de autoritate făcut cu călcarea legilor sau regulamentelor, poate cere instanței competente recunoașterea drepturilor vătămate și restabilirea efectivă în aceste drepturi:

Că din cuprinsul citatului text. rezulta că prima și esențiala condițiune pentru admisibilitatea unei asemenea cereri sau acțiuni în justiție este ca actul administrativ ce se atacă, să vătămă un drept al reclamantului, legea neadmițând, în această materie, acțiuni întemeiate exclusiv pe ilegalitatea actelor, sau pe leziunea unor simple interese ale reclamantilor.

Considerând că prin „drepturi” susceptibilitatea de a fi vătămate prin acte administrative legale — în sensul citatelor articole — legiuitorul a înțeles situațiunile juridice personale și individuale, garantate de lege prin acțiune — ca consecință — a nulității actelor care le vatămă.

Considerând că situațiunea juridică a unor persoane de a întruni condițiunile legale necesare pentru unirea sau înaintarea într'o funcțiune sau grad, nu constituie pentru ele un drept în înțelesul de mai sus, ci o simplă vocațiune sau expectativă, pe care autoritatea publică are numai facultatea iar nu și obligațiunea de a satisface, sau realiza, prin actul de numire sau înaintare a unuia dintre aspiranți.

Că, numai în cazul și pe temeiul unor dispozițiuni de lege sau regulament, care prevede o ordine de preferință pentru numiri sau înaintări poate fi vorba de un drept și de vătămarea lui, prin înfrângerea acelor dispozițiuni.

Că însă, atunci când legile sau regulamentele de organizare a funcțiunilor, cum e în speță legea sanitară dela 1930, nu prevăd o atare ordine de preferință, ci determină numai condițiunile necesare pentru recrutarea și înaintarea funcționarilor, când prin urmare legea creiază candidaților sau aspiranților la funcțiuni sau grad o simplă expectativă, vocațiune sau speranță comună unei întregi categorii, iar nu o posibilitate individuală de a obține exclusiv o funcțiune, cu atare situațiunea nu constituie un drept opozabil autorității, și deci nu poate forma baza unei acțiuni în contencios administrativ.

Că astfel fiind și întrucât în speță, Curtea de fond a recunoscut reclamanților drepturi individuale, exclusive și obligatorii de înaintare, când însuși caracterul colectiv al cererii lor exclude ideea existenței unor atari drepturi și când legea sanitară dela 1930 nu instituie o ordine de preferință, ci prin art. 114 prevede numai condițiunile necesare pentru numirea medicilor primari directori, care se recrutează dintre medicii primari, din care făceau parte la data numirii Dlui Dr. C. Iubaș în funcțiunea de director al Institutului Obstetric atât intimității cât și intervenientul prin aceasta instanță a dat o interpretare greșită ziselor texte de lege și a violat art. 1 din legea contenciosului administrativ.

Că, în acelaș timp Curtea de Apel a violat menționatul text și pentru motivul că a recunoscut intimaiților dreptul de a ataca pe această cale decretul regal Nr. 117798 din 1929 prin care recurentul a fost numit medic primar în locul vacant, considerându-i lezați în drepturile lor prin această numire de oarece la acea dată ei erau medici primari și deci nu li s'a vătămat nici un drept.

Că dar, motivul I de casare fiind întemeiat recursul urmează a fi admis fără a mai discuta motivul II care devine fără interes, iar în fond, pentru aceleași considerațiuni acțiunea reclamanților urmează să fie respinsă ca inadmisibilă.

Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

Dec. No. 1108/1933 Președenția C. Băleanu cons.

Contencios Administrativ Art. 10. Numai refuzul propriu zis de a comunica dosarul ce este în posesiunea să poate da loc la sancțiune, iar dacă se face dovadă că actele cerute nu sunt în posesiunea autorității sancțiunea nu se poate edicta.

Considerând că, în adevăr în ședința dela

8 Februarie 1932, recurentul la invitațiunea Curții de a comunica actele solicitate de reclamant a obiectat prin reprezentantul său că aceste acte nu se găsesc în arhiva Ministerului; că însă Curtea fără a se ocupa de această apărare a recurentului făcând aplicațiunea art. 10 din legea contenciosului administrativ a dispus condamnarea Ministerului la daune cominatorii pentru refuzul de a prezenta actele, pe motiv că la invitațiunea de a se aduce aceste acte făcute Ministerul recurent nu a dat nici un răspuns;

Având în vedere că, potrivit art. 10 din legea contenciosului administrativ, Administrațiunea chemată în judecată, care refuză la cererea justiției comunicarea dosarului necesar pricinii va putea fi constrânsă pe calea daunelor cominatorii să comunice judecății acel dosar;

Că prin această dispozițiune legea se referă la cazurile când administrațiunea fără a contesta că se găsește în posesiunea dosarului sau actelor cerute, refuză totuși de a le prezenta în instanță, invocând motive lipsite de temei și neserioase, și manifestând, prin această, un refuz propriu zis în sensul legii — iar nu o imposibilitate de a se supune injoncțiunii justiției.

Că astfel fiind și întrucât în speță deși se constată din însuși jurnalul atacat că recurentul a declarat prin reprezentantul său că nu înțelege să refuze aducerea actelor pretinse de reclamant, dar se găsește în imposibilitate de a face aceasta, deoarece actele nu mai există în arhiva sa, totuși instanța de fond omite să discute această întâmpinare a Ministerului, omisiune care este esențială întrucât o atare discuțiune era de natură a elucidă chestiunea peremptorie în cauză dacă neprezentarea actelor a provenit din refuzul cu rea voință a Administrațiunii în sensul art. 10 mai sus citat, sau din imposibilitatea pe care ea a invocat-o și care fiind probată nu putea da loc la nici o sancțiune.

Că, dar motivul de casare fiind întemeiat recursul urmează a fi admis.

RECENZII

Canoanele. Text și interpretare de P. DRON, Tipografia Cărților Bisericești, 1932.

— Urmare —

La întrebarea, unde se va ajunge cu lipsa de ordine, ce îngăduie credincioșilor să socotească că e destul să între în biserică, să facă două-trei cruci, să aprinză o lumânare și să plece; autorul ar fi căpătat răspuns, citind documentatul articol al P. Karalevsky din Studion. Acolo ar fi găsit autorul dovadă că, Biserica Orien-

tală, de mult și prin canoane liturgice, a rezolvat problema. Nenorocirea este, că de acele canoane nu mai știe nimeni. Cine le-ar cunoaște, nu ar mai vorbi de „nevoia revizuirii slujbelor bisericesti” (pag. 58).

Fiindcă, prin c. 17 se oprește hirotonia celui ce a fost de două ori cununat, autorul învață că acest canon nu se aplică călugărilor, cari înainte de a se fi călugărit, vor fi fost însurați de mai multe ori (pag. 74). Ținând seama cât de ușor se fac călugăriile la noi, nimic mai lesne pentru un poligam consecutiv, râvnitor de Episcopie, decât a se călugări în ajunul unei alegeri asigurate, într'un chip sau într'altul. Interpretând acest canon, autorul crede că Octavian August, „a admis concubinajul” (pag. 73). În realitate, concubinajul a existat în același timp cu confareatio și cu justaenuptiae, încă dela fondarea Romei. Numa Pompiliu a dat o lege pri-vitor la concubinaj. Iar legea celor XII table, interzice concubinajul fetelor născute libere. Concubinajul a fost, în Dreptul Roman, încă dela început o formă de căsătorie de clasa III-a a cetățenilor Romani cu străine, ori cu femei din clase mai inferioare.

Cel căsătorit cu două surori sau cu o nepoată, nu poate fi cleric, „spune c. 19. Toți știm, că impedimentele la căsătorie au mers la început tot înmulțindu-se. Așa după secolul XV, ele se mai reduc. Prin urmare, e clar de tot, că atunci când s'a redactat acest canon, Biserica învoia mirenilor să ia în căsătorie nepoate, iar celor văduvi cumnate, așa cum este până azi îngăduit de Legea Veche. Aci nu poate fi „vorba de dispensă civilă” (pag. 76), căci deabia din secolul XIX, dela promulgarea Codului Napoleon încoace, se dau dispense civile în materie de căsătorie.

Nu pricepem cum, comentând c. 31, autorul poate susține că „preotul are în parohie toate drepturile pe care le are episcopul în eparhie afară de cel al hirotonei”. (pag. 92). Ar fi având prin urmare preotul dreptul de a hirotosi de a pedepsi și ridica pedepsele date clericilor din parohie, să judece pricini matrimoniale, etc. În realitate însuși el, în parohie, nici sluji nu poate, dacă episcopul ridică antimisul de pe altar. În Biserica Autocefală Română, nici măcar duhovnic nu este orice paroh. Este acilea desigur un abuz, căci duhovnicia fiind jurisdicție, parohul o capătă prin însăși faptul că e instalat paroh; dar așa este în fapt. Tot sub acest canon și pe aceeași pagină, găsim justa afirmațiune, că Biserica are absolută nevoie de Unitate. Dar, dacă șeful unei biserici locale e sinodul episcopesc, ce rost mai au patriarhiile? Și dacă șef suprem al Bisericii Universale este Sinodul Ecumenic, întrucât Ortodoxii-Neuniți pretind că numai șapte sunt sinoadele ecumenice, în 1900 de ani, Biserica Universală nu ar fi avut șef nici măcar două ani de zile întregi. Și cum primul Sinod Ecumenic s'a ținut la Niceea în anul 325, până atunci Biserica nu ar fi existat... Autorul combate destul de violent, părerea lui Milas, care susține că, preotul despărțindu-se un episcop eretic înainte chiar de osândirea aceluși episcop, nu numai că nu violează canonul 31, dar săvârșește un act meritoriu. Autorul, cu drept cuvânt zice că „Milas comite o eroare gravă și primejdioasă”. (pag. 93). Nu se poate mai exact; ceea ce pierde însă din vedere autorul, este că Milas, făurind această eronată părere, a fost condus de ideea de a salva memoria lui Fotie și a lui Ceru-

larie, cari au rupt legăturile cu Roma fără să mai a-daste hotărârea unui sinod ecumenic.

În comentariile c. 34 citim că națiunile sunt o realitate, că Roma „din cauza tendinței sale de supremație universală, a nesocotit acest adevăr“, iar Biserica Ortodoxă-Neunită din acest punct de vedere, se găsește fără îndoială pe temeiul cel adevărat. Totuși, pe cât știm noi, nu Roma a osândit principiul bisericilor locale și naționale, ci Constantinopolea în 1870, când Bulgaria și-au reorganizat biserica lor locală și națională. Erezia numită ethnofilie, este o invenție a Patriarhiei din Famar.

Autorul se vede convins, că numai biserici locale și naționale nu este de ajuns spre a forma Biserica Universală. „Toate căpăteniiile popoarelor creștine vor trebui să recunoască o căpătenie a Bisericii Creștine, ca expresiunea unității celei mari și definitive reclamă autorul (pag. 100). Mai întâiu, căpăteniiile popoarelor sunt șefii de stat (regii și președinții de republici). Astia, să desemneze pe Șeful Bisericii Universale? Pe cât știm noi, în Biserică, autoritatea pornește de sus în jos. Deci nimeni, afară de Hristos, nu poate desemna pe șeful bisericii sale. Deci, ori are biserica șef dela început și cine s'a despărțit de el, e dator a se întoarce la acela, ori n'a existat nici când șef și prin urmare, nic Biserica Universală. Istoria știe însă, că până în 1054 în Orient niciun ortodox n'a tăgăduit existența aceluși șef și a Bisericii Universale. Dealtminterlea, însuși autorul, comentând c. 38, spune că Aurelian a recunoscut „dreptul de stăpânire al Casei Eparhiale din Antiohia, Episcopului în comunime cu Biserica Universală“ (pag. 117). Dacă a studiat în amănunte incidentul la care se referă, autorul trebuie să știe că Aurelian a recunoscut acest drept Episcopului în comunime cu Papa Romei, șeful necontestat al Bisericii Universale de pe vremea aceea. Tot studiind rostul acestui canon, autorul justifică dreptul arhierieilor mai mari, (patriarhi sau mitropoliți); de a controla gestiunea sufraganiilor lor. Orientul a fost gelos de autonomie, asigură autorul; „dar autonomia nu exclude dreptul de control și chiar de dispunere... exagerarea a dus la neorândueli“; „trebuie Biserica să găsească în ea însăși, puterea de a înfrâna neorânduile, oricât de mari de ar fi susceptibilitățile... și oricât de puternice protestele celor ce s'ar împotrivi măsurilor, luate pentru buna ordine și prestigiul Bisericii“ (pag. 125-6). Nu se poate mai bine zis. Iar dacă este așa, nu mai poate, că acest primat de jurisdicție e necesar pentru controlul gestiunii materiale a ierarhilor. Dar dacă neorânduile bănești ale ierarhilor strică Bisericii și trebuie control și dispozițiuni; cu atât mai mult, se împune astfel pentru a împiedeca neorânduile morale sași spirituale.

C. 48, afurisește pe mireanul „care își va lăsa soția și va lua alta, sau care va lua vreuna lăsată de altul“. Catolicii respectă acest canon, în spiritul și litera lui. Ei admit despărțenia, dar nu permit celor despărțiți a se recăsători. În Orient, întemeindu-se pe Evangheliatul Matei, s'a admis de mult divorțul în caz de adulter. Cu timpul, Răsăriteni au binecuvântat nunțile de al doilea și celor despărțiți, pentru motive admise de legile împărătești. Chiar legiuiri bisericesti anumite, au autorizat dicasteriile să desfacă nunțile, pe alte motive decât

de adulter. În „Universul“ de mai deunăzi, s'a publicat o hotărâre a Duhovniceștei Consistorii din Craiova No. 6 din 29 Ianuarie 1863, care admite divorțul pentru că soțul e bețiv și nu dă cele trebuincioase soției sale. Patriarhia Constantinopolei fără a contesta că în principiu căsătoria e indisolubilă, admite divorțul cath'oiconomia, cum s'ar zice: fiindcă nu se poate altfel. Tot așa fac și tribunalele matrimoniale ale Bisericii Autocefale Române.

Așa fiind, nu se cade a se vorbi de „exclusivismul Bisericii Române“ (pag. 168). Mai întâiu, pentru că textul din Evanghelia lui Matei, care pare a dovedi că Mântuitorul îngăduie divorțul pentru adulter — autorul însuși recunoaște — nu se găsește în toate codicile cele vechi. Apoi, fiindcă în Orient, chiar, neîncetat au existat ierarhi, cari nu au admis divorțul. Ajunge să amintim de Patriarhul Nifon II care a plecat din Târgoviște, protestând contra faptului că, Radu cel Mare se învoise la căsătoria surorii sale cu un boer divorțat. Toleranța Bisericii Române o dovedește acel canon al Sinodului Tridentin, care nu osândește pe cei ce admit divorțul, ci numai pe cei ce pretind că Roma greșește, neingăduindu-l. Evident chestia aceasta, în Orient, prezintă dificultăți. Se poate pretinde că, intrucât soții când merg la cununie știu că se pot divorța și recăsători, iar preotul care le binecuvintează cununiiile tot așa știe, în Biserica Neunită căsătoriile așa încheiate nu ar fi indisolubile. Din pricina aceasta, chiar unii din credincioșii Bisericii Autocefale, nu se simt liniștiți cu deslegările întemeiate pe sentințele tribunalelor civile și cer anularea căsătoriilor pe motive canonice. Avem sub ochi hotărârea No. 7031-1932 a Patriarhiei Bucureștilor, care anulează o căsătorie pentru clandestinitate și incompetența preotului care a binecuvântat nunta. E foarte bine motivată hotărârea.

Însfârșit, după războiu, în congrese ce au avut răsunet, pastori protestanți au cerut abolirea divorțului, distrugător al familiei și al societății. Oricum ar fi, acest canon afurisește pe cei despărțiți, dacă se recăsătoresc. În el se găsește dovada că nu Roma se înșală, ci cei ce nu o pricep. Nu pretindem că nu ar exista situațiuni de fapt de care trebuie ținută seama și că s'ar putea face un oarecare compogorământ, dar atât cât se poate fără a sofistica. Recunoscând cinstit adevărul și căutând remediul, acolo unde se poate afla.

Autorul crede, că remediul s'ar putea găsi într'un sinod ecumenic. Se poate. Noi însă, foarte ne îndoim că acesta ar fi mijlocul cel mai practic. Mai lesne ne închipuim că plaga divorțurilor s'ar putea vindeca, dacă legiuitorul civil ar voi să scoată divorțul din Codul Civil, așa cum cer în Germania protestanții și cum s'a făcut în Italia.

Dacă autorul ar fi purecat colecția revistei „Biserica Ortodoxă Română“, nu ar scrie sub c. 50: „Biserica Ortodoxă a ținut cu tărie la botezul prin afundare, pentru că tradiția bisericească... duce la această încheiere“. (pag. 172) și „un botez care nu e făcut prin trei afundări e un botez eretic, care trebuie tratat ca atare“. (pag. 173). În revista oficială a Bisericii Autocefale, Erbiceanul, publicând ordine și circulare ale mitropoliților din București și din Iași, cari opresc a se mai boteza prin turnare, le însoțește cu un studiu al său documentat, în care arată că, în Orient, ca și în Occident, până la începutul Secolului XVIII se boteza prin turnare; dar fiind

că, în vremea aceea se dezvoltase printre Răsăriteni un puternic curent spre Unire, celiace nu voiau încetarea schismei orientale, ca să înmulțească deosebirile dintre Răsăriteni și Apuseni, au isbutit să convingă Fanarul, să reintroducă botezul prin afundare, de mult căzut în desuetudine. Erbiceanu asigură că foarte grea a fost reintroducerea acestei forme de botez printre Români, întrucât în plin secol al XIX, Mitropolitul Veniamin Kostache a trebuit să dea ordine strașnice pentru oprirea botezului prin turnare.

C. 61 oprește a se preoți oameni cunoscuți de imorali. Autorul se întreabă ce se face cu acel imoral, ce ar fi izbutit a dobândi hirotonia și asigură că hirotonia unuia ca acesta e nulă, dar că tainele săvârșite de el „rămân valabile”. (pag. 197). Credem că se înșală. Mai întâiu, pentru că acest canon nu are sancțiuni și deci nu poate fi vorba de nulitate. Nici măcar de caterisire ipso facto. Hirotonia, desigur nu e legală, dar e valabilă. Cel hirotomit rămâne preot, până când va fi judecat pentru faptul de a fi indus în eroare pe ierarhul care l'a hirotomit. Observăm că, dacă hirotonia ar fi nulă, tainele săvârșite de el ipso facto ar fi nule, fiindcă ex nihil nihil. Nu e însă așa.

„Un canon al Sinodului din Elvira — canonul 27 — ținut în 303... hotărăște postul Sâmbetei”, scris autorul. (pag. 210). El asigură că, ceea ce a dat prilej acestei canon au fost unii eretici din veacurile primare, cum erau gnosticii și manicheii (pag. 209). Explică și de ce, în Apus, postul Miercurii a fost înlocuit cu timpul cu cel al Sâmbătei. „Din obiceiul de a se prelungi postul de Vineri până Sâmbătă după Leturghie, sau chiar până Sâmbătă seara” (pag. 210). „Acest canon adaugă autorul, nu mai e în vigoare” (pag. 211). Așa fiind, cum poate crede probabil, că acest canon „se referă nu numai eretici, ci și la practica pe care o găsim la Roma și în Spania”?

Când sub c. 69, care legiuiește despre post, asigură că Apusenii prin dispensă l'au făcut aproape inexistent, uită că în primăvara lui 1907, Sf. Sinod a dat o hotărâre ce desleagă de post atâtea categorii de credincioși, încât în Biserica Autocefală toată lumea e dispensată de post. Dacă nu știe despre acest lucru, citească hotărârea sinodală, ce se găsește tipărită, nu numai în revista Biserica Ortodoxă-Română, ci și în Monitorul Oficial din anul acela.

Temerară este părerea că, întrebându-l pâine ne-ăbșpă la Leturghie, Latinii cad sub prevederile canonului 70. Acest canon osândește pe clericii cari postesc cu Iudeii ori prâsnesc cu ei sau gustă din azimile lor; nu se ocupă de loc cu ce fel de pâine se poate aduce Sfânta Jertfă. Aceasta nu-l împiedecă pe autor însă de a reproduce înfruntări Latinilor pentru că „au introdus iudaiceștiile azime” (pag. 232). Asta e întocmai ca și cum un judecător, sub cuvânt că o lege sanitară ar opri pe cei sănătoși să mănânce la un loc cu leproșii, ar condămina pe cei ce acasă la ei urmează un regim alimentar ca și leproșii. Dar să trecem.

Înțelegem multe și tot atât de multe scuzăm celor ce, dintr'un cuvânt sau altul, sunt siliți a greși. Nici nu ne codim a recunoaște munca depusă de autor și bunele sale intențiuni. De aceea, nici nu insistăm. Este însă ceva ce nu putem trece cu vederea. C. 68 oprește a două hirotonie. Ercepțiile face pentru hirotoniile ereticeilor. Au-

torul ne asigură că acest canon este încă în vigoare și spune, că nu se poate recunoaște hirotonia celor ce nu socotesc preoția de drept divin, adică o taină. Nu zice nimic însă, despre cei ce s'au grăbit a recunoaște hirotonia anglicanilor, cari sunt eretici și nu admit taina preoției. Recunoaște însă că hirotonia Latinilor este valabilă, „deși eretici”. Așa citim în pag. 221 și nu ne putem opri de a exclama ca francezul: Et bien, ça c'est par trop fort!

Ca va fi zicând de enormitatea aceasta, Prea Sfințitul Puiu, care în plin Sinod a spus că, Papa este Patriarhul tuturor Creștinilor, și pentru acest cuvânt, s'a pronunțat în contra, creierii unei patriarhii în București?

Părintele Dron, în lucrarea sa, arată că în Orient unele canoame sunt aprobate, altele contraversate și că este nevoie de un viitor sinod ecumenic, ca să pue regulă. Că Dreptul Canonic Oriental are nevoie de o revizuire este clar, o vede oricine. Ortodocșii Uniți își pun nădejdea în codificarea Dreptului Canonic Oriental, la care lucrează o comisiune la Roma. A noastră umilă părere este însă că, pentru o mulțime de pricini, Comisiunea dela Roma nu-și va termina curând lucrarea, nici nu suntem siguri că opera ei va fi sancționată și promulgată. Cât despre nădejdea în viitorul Sinod Ecumenic cere să dea Răsăritenilor canoame clare, precise și ușor de aplicat, nu putem spune alta decât, că este o dulce iluziune.

Dreptul Canonic Oriental, din pricina schismei și a vitregimii vremurilor, a rămas în stadiul la care se găsea Dreptul Canonic Apusean în secolul XIII. Ce trebuia să facă acum canoniștii orientali (Uniți și Neuniți), este să desgroape canoamele răsăritene, să le supue unei critici științifice, spre a da la o parte tot ce nu e autentic, ori s'a introdus din ignoranță, fanaticism schismatic și de latinizantă. Numai după ce această operă va fi terminată fiecare Biserică Orientală va putea să-și codifice dreptul ei, pe temel de adevăr și în perfectă cunoștință. Fiindcă azi nu mai există o singură Biserică Orientală, ca în 1054, ci vreo zece biserici orientale, unite și neunite, în care Dreptul Canonic a evoluat în chip deosebit. Numai așa se va face treabă, lucrând în acord cu acel pe care Episcopul Hotinului l'a numit Patriarhul tuturor bisericilor Creștine, nu adestând sinoade ecumenice cu nepuțință de adunat.

Părintele Dron crede încă în astfel de sinoade, ba ne vorbește chiar de sinodul *quasi ecumenic* dela Iași. Cu toate acestea, de mult istoricii au descoperit și au dovedit că în Iași nu a fost niciodată un sinod convocat de cineva care să se fi adunat, să fi ținut ședințe și să fi dat hotărâri. Acolo s'au ținut conferințe pentru aprobarea „Mănturisirii Ortodoxe a Mitropolitului Petre Movilă”. Aprobarea aceea nu s'a dat într'un sinod. Ci printr'o încheiere iscălită de patriarhi Răsăriteni ce din întâmplare se aflau la Gurtea lui Vasile Lupu și apoi întărită de Patriarhia Constantinopolului.

„Cum a fost și ce a fost la Iași, poate afla autorul, răsfoind Echos d'Orient” dinainte de intrarea României în războiu. Drept are însă P. Dron, spunând că Mănturisiria Ortodoxă are un caracter ecumenic, fiindcă acum se știe — o recunoaște P. Lupaș — Mitropolitul Kievului era unit și, mai mult decât probabil, lucrare lui căpătase în prealabil aprobarea Romei.

M. THEODORIAN-CARADA